COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 9.9.2024
COM(2024) 395 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN ȘI CONSILIU

în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii privind progresele înregistrate în 2023 în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în cod

{SWD(2024) 214 final}

Cuprins

1. INTRODUCERE 2

2. CONȚINUTUL RAPORTULUI 2

3. METODOLOGIA DE PROIECT PENTRU SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU 3

4. PREZENTARE GENERALĂ A PROGRESELOR ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU 4

4.1 Proiecte finalizate înainte de 2023 4

4.2 Proiecte aflate în desfășurare 4

4.2.1. Proiecte transeuropene 5

4.2.2 Proiecte naționale 8

4.3 Riscuri de întârzieri în implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU 11

4.4 Acțiuni de atenuare 13

4.5 Situația actuală a țărilor implicate în procesul de aderare 15

5. REZUMAT ȘI CONCLUZII 16

1. INTRODUCERE

Prezentul raport este cel de **al cincilea raport anual privind progresele înregistrate în instalarea sistemelor electronice restante, în conformitate cu articolul 278a** din Codul vamal al Uniunii (CVU)[1], privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în CVU[2]. Prezentul raport prezintă progresele continue înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice și descrie evoluțiile către un mediu vamal complet digital, de la intrarea în vigoare a CVU. În acest scop, raportul se bazează pe programul de lucru privind CVU[3], instituit în 2019, care este considerat scenariul de referință pentru raportarea progreselor.

CVU a intrat în vigoare la 1 mai 2016 și, în urma modificării sale din 2019[4], a stabilit anii 2020, 2022 și respectiv 2025 ca termene-limită pentru finalizarea progresivă a proiectelor în ceea ce privește tranziția și implementarea sistemelor informatice. Sistemele electronice și cele bazate pe suport de hârtie existente pot fi utilizate în continuare în scopul finalizării formalităților vamale (așa-numitele „măsuri tranzitorii") până la data la care devin operaționale sistemele electronice noi sau modernizate prevăzute în cadrul CVU. Acest instrument juridic este utilizat pentru a orienta și a sprijini procesul de tranziție tridimensională treptată și complexă către un mediu vamal complet digital, ținând seama de interdependențele dintre sisteme.

Ar trebui remarcat faptul că, în cursul elaborării prezentului raport, programul de lucru privind CVU din 2019 a făcut obiectul unei revizuiri, printre altele pe baza contribuțiilor privind progresele înregistrate primite de la statele membre în etapa de redactare a raportului. Noul program de lucru privind CVU este instrumentul de orientare a statelor membre către o punere în aplicare comună și fezabilă a proiectelor aflate în desfășurare, lăsând mai multă flexibilitate în ceea ce privește respectarea termenelor finale, dar menținând totuși presiunea necesară pentru o punere în aplicare deplină a programului de lucru privind CVU până la 31 decembrie 2025. Din acest motiv, raportul include o abordare prospectivă în ceea ce privește gradul de pregătire față de datele din noul program de lucru privind CVU[5], care a fost adoptat de Comisie la 15 decembrie 2023.

2. CONȚINUTUL RAPORTULUI

Proiectele enumerate în programul de lucru privind CVU pot fi împărțite în trei categorii de sisteme:

i) **sisteme centrale transeuropene** care urmează să fie dezvoltate sau modernizate de Comisie (adesea fiind nevoie, de asemenea, ca statele membre să dezvolte sau să modernizeze sistemele naționale);

ii) **sisteme transeuropene descentralizate** care trebuie să fie dezvoltate sau modernizate de Comisie, dar care au o componentă națională majoră ce trebuie implementată de statele membre și

iii) **sisteme naționale** care trebuie să fie dezvoltate sau modernizate numai de statele membre.

Prezentul raport analizează progresele concrete înregistrate pentru toate aceste sisteme, subliniind domeniul de aplicare și planificarea fiecărui proiect (secțiunea 3). Acesta evidențiază, de asemenea, potențialele întârzieri, acolo unde au fost identificate, precum și măsurile de atenuare avute în vedere

---

[1] Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 octombrie 2013 de stabilire a Codului vamal al Uniunii, JO L 269, 10.10.2013, p. 1.

[2] Raport al Comisiei către Parlamentul European și Consiliu:
2019: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52019SC0434;
2020: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52020SC0339;
2021: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52021SC0382;
2022: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52023SC0029.

[3] Decizia de punere în aplicare (UE) 2019/2151 a Comisiei din 13 decembrie 2019 de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii, JO L 325, 16.12.2019, p. 168, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=CELEX%3A32019D2151.

[4] Regulamentul (UE) 2019/632 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 aprilie 2019 de modificare a Regulamentului (UE) nr. 952/2013 în vederea prelungirii utilizării tranzitorii a altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor prevăzute în Codul vamal al Uniunii (JO L 111, 25.4.2019, p. 54).

[5] Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/2879 a Comisiei din 15 decembrie 2023 de stabilire a programului de lucru referitor la dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în Codul vamal al Uniunii, JO L_202302879, 22.12.2023, p.1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202302879.

(secțiunea 4). Evaluarea generală a progreselor înregistrate în punerea în aplicare a programului de lucru privind CVU este prezentată succint în concluziile prezentului raport (secțiunea 5).

Mai multe detalii privind planificarea și stadiul fiecărui proiect sunt furnizate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei[6] publicat împreună cu prezentul raport. Raportul și documentul de lucru al serviciilor Comisiei sunt elaborate pe baza informațiilor colectate **din următoarele surse:**

(1) **planurile naționale** pe care statele membre sunt obligate să le prezinte de două ori pe an (ianuarie și iunie).

(2) **un sondaj** distribuit statelor membre și serviciilor proprii ale Comisiei în vederea evidențierii progreselor reale înregistrate în raport cu planurile.

Datele obținute sunt atât cantitative, sub formă de termene și obiective de etapă îndeplinite sau nu, cât și calitative, sub formă de descrieri detaliate privind complexitatea estimată a proiectelor, provocările întâmpinate, riscurile anticipate, întârzierile și motivele acestora, precum și măsurile de atenuare planificate și/sau adoptate.

În cadrul exercițiului din acest an, statelor membre li s-a solicitat, de asemenea, să furnizeze informații cu privire la învățămintele desprinse în cursul elaborării proiectelor și la posibilele nevoi de sprijin suplimentar.

(3) reuniuni bilaterale la nivel înalt între direcțiile pentru tehnologia informației în domeniul vamal ale statelor membre și Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală (DG TAXUD) a Comisiei.

Rezultatele sondajului au oferit Comisiei o imagine clară asupra stadiului fiecărui sistem. Cu toate acestea, Comisia a stabilit că este important să obțină cunoștințe actualizate pentru a avea o înțelegere completă și exactă a stadiului fiecăruia dintre proiectele prevăzute în CVU la nivelul statelor membre, pentru a înțelege problemele cu care se confruntă acestea și pentru a genera idei în vederea îmbunătățirii situațiilor problematice.

(4) rezultatele programelor transeuropene de coordonare și de monitorizare.

Prezentul raport conține, de asemenea, o analiză bazată pe informații mai detaliate raportate de statele membre în cadrul programelor de coordonare instituite din anul 2020 pentru sistemele transeuropene.

3. METODOLOGIA DE PROIECT PENTRU SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU

În funcție de arhitectura sistemului convenită de statele membre și de Comisie pentru fiecare dintre sisteme, există o **repartizare a rolurilor** care sunt definite în ceea ce privește **responsabilitățile** pentru dezvoltare, implementare, exploatare și întreținere. Acest lucru este prevăzut în Regulamentul de punere în aplicare privind modalitățile tehnice pentru sistemele electronice (IRTA), care descrie componentele pe care ar trebui să le aibă sistemele respective și natura lor – națională (dezvoltate la nivel național) sau comună (dezvoltate la nivelul UE).

În conformitate cu articolul 103 din IRTA, **componentele comune** sunt dezvoltate, testate, instalate și gestionate de către Comisie și pot fi testate de statele membre. **Componentele naționale** sunt dezvoltate, testate, instalate și gestionate de către statele membre. Statele membre asigură **interoperabilitatea** componentelor naționale cu componentele comune. Comisia elaborează și menține **specificațiile comune pentru sistemele descentralizate**, în strânsă cooperare cu statele membre. Statele membre dezvoltă, exploatează și întreține **interfețe** pentru a asigura funcționalitatea sistemelor descentralizate necesare pentru schimbul de informații cu operatorii economici și cu alte persoane prin intermediul componentelor și al interfețelor naționale, precum și cu alte state membre prin intermediul componentelor comune.

Începând din 2022, **metodologia proiectului** pentru dezvoltarea sistemelor a fost optimizată suplimentar. În ceea ce privește Comisia, modelarea proceselor operaționale, modelarea datelor și

[6] Document de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește Raportul Comisiei către Parlamentul European și Consiliu în temeiul articolului 278a din Codul vamal al Uniunii privind progresele înregistrate în dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în cod, SWD(2024) XX final.

specificațiile tehnice au fost elaborate într-o mai mare măsură în paralel și printr-o colaborare strânsă încă de la început cu experți din domeniul juridic, comercial și informatic. Această metodă bazată pe cele mai bune practici a fost, de asemenea, integrată de majoritatea statelor membre în procesele lor. În plus, se observă o evoluție în direcția adoptării unor metodologii mai flexibile pentru dezvoltarea sistemelor electronice prevăzute în CVU, permițând îmbunătățirea treptată a funcționalității pentru utilizatori prin versiuni de software mai rapide și mai practice. Comisia și-a adaptat abordarea și documentația pentru sistemele transeuropene pentru a permite această flexibilitate ca sprijin pentru statele membre în vederea accelerării progreselor. Acest lucru se reflectă și în noul program de lucru privind CVU.

Statele membre și Comisia au continuat să se reunească periodic în cadrul Grupului de coordonare privind vama electronică (ECCG) pentru a defini și a conveni asupra documentelor proiectului pentru fiecare sistem transeuropean. ECCG este, de asemenea, forumul pentru orientarea și coordonarea activităților între statele membre și Comisie. În plus, Comisia a organizat în mod sistematic consultări cu comunitatea comercială prin intermediul Grupului de contact pentru comerț (TCG). Statele membre au responsabilitatea de a menține contactul direct cu operatorii economici de pe teritoriul lor în ceea ce privește planurile și documentele naționale pentru comercianți. Odată finalizat un sistem, este extrem de important ca statele membre să asigure o tranziție fără sincope de la sistemele existente la cele modernizate. Acest aspect este esențial pentru a preveni orice impact asupra operațiunilor comerciale și vamale.

4. PREZENTARE GENERALĂ A PROGRESELOR ÎNREGISTRATE ÎN CEEA CE PRIVEȘTE SISTEMELE ELECTRONICE PREVĂZUTE ÎN CVU

Programul de lucru privind CVU conține 17 proiecte care conduc la instalarea sistemelor electronice necesare, 14 dintre acestea fiind transeuropene și aflându-se sub responsabilitatea comună a Comisiei și a statelor membre, iar trei aflându-se sub responsabilitatea exclusivă a statelor membre.

4.1 Proiecte finalizate înainte de 2023

Comisia raportează instalarea cu succes a următoarelor **nouă sisteme noi sau modernizări**:

- Sistemul exportatorilor înregistrați în cadrul CVU – *REX* (nou): instalat în 2017;
- Deciziile vamale din cadrul CVU – *SDV* (nou): instalat în 2017;
- Accesul direct al comercianților la sistemele europene de informații în cadrul CVU – *UUM&DS* (Gestionarea uniformă a utilizatorilor și semnătură digitală) (nou): instalat în 2017;
- Versiunea 2 a sistemului de înregistrare și identificare a operatorilor economici în cadrul CVU – *EORI2* (modernizare): instalat în 2018;
- Supraveghere 3 în cadrul CVU – *SURV3* (modernizare): instalat în 2018;
- Informații tarifare obligatorii în cadrul CVU – *ITO* (modernizare): instalat în 2019;
- Sistemul pentru operatorii economici autorizați din cadrul CVU – *AEO* (modernizare): instalat în 2019;
- Fișe de informații pentru regimuri speciale în cadrul CVU – *INF* (nou): instalat în 2020;
- Sistemul de control al importurilor 2 – versiunea 1 – din cadrul CVU *ICS2 – versiunea 1* (modernizare): instalat în 2021.

4.2 Proiecte aflate în desfășurare

Prezentul raport urmărește să evidențieze realizările și provocările întâmpinate în punerea în aplicare a proiectelor aflate în desfășurare în 2023.

Secțiunea 4.2.1 oferă o imagine de ansamblu a celor **șase proiecte transeuropene** planificate pentru instalare în perioada 2023-2025. Patru dintre aceste proiecte aveau perioade de instalare care s-au

încheiat în 2023, astfel cum se prevede în programul de lucru privind CVU din 2019, dar, întrucât unele state membre au raportat dificultăți, programul de lucru privind CVU a fost revizuit în 2023.

Secțiunea 4.2.2 prezintă punerea în aplicare a celor **trei proiecte naționale**, și anume *notificarea sosirii*, *notificarea prezentării* și *depozitarea temporară*, *regimurile speciale* și *sistemele naționale de import*. Inițial, aceste proiecte erau planificate să devină operaționale până la 31 decembrie 2022, astfel cum se prevede în CVU. Cu toate acestea, din cauza incapacității de a respecta acest termen și astfel cum s-a identificat anterior în rapoartele anuale privind progresele înregistrate în cadrul CVU, mai multe state membre au solicitat o derogare în temeiul articolului 6 alineatul (4) din CVU. La 1 februarie 2023, Comisia a adoptat decizii de punere în aplicare a unor derogări acordate anumitor state membre, prelungind termenul până la 31 decembrie 2023.

4.2.1. Proiecte transeuropene

Proiectele transeuropene urmează o anumită structură, care poate implica o combinație de elemente centrale și naționale, precum și mai multe etape. Astfel cum se menționează la articolul 278 alineatul (3) din CVU, acestea trebuie finalizate cel târziu până la 31 decembrie 2025. O descriere concisă a fiecărui proiect și progresele înregistrate în ceea ce privește punerea lor în aplicare sunt prezentate mai jos.

1) **Gestionarea garanțiilor în cadrul CVU** – GUM (nou): urmărește să asigure alocarea și gestionarea în timp real în întreaga UE a diverselor tipuri de garanții, punând accentul pe îmbunătățirea vitezei de prelucrare, a trasabilității și a monitorizării garanțiilor între birourile vamale.

   Progrese: În 2023, au fost puse la dispoziție un document de orientare în activitate, un modul e-learning și sesiuni de formare în domeniul informatic. Un risc scăzut a fost asociat cu instalarea în timp util a *GUM – componenta 1*, care urmează să fie pusă în aplicare la nivel central până la 11 martie 2024.

   În ceea ce privește *GUM – componenta 2*, se preconizează că statele membre vor stabili conexiuni operaționale cu componenta centrală în perioada martie 2024-iunie 2025. Statele membre au indicat, în principal, un nivel de risc scăzut pentru implementarea la timp a proiectului. Până în T2 2023, șapte state membre au raportat finalizarea instalării componentei lor naționale, în timp ce pentru altele lucrările sunt în desfășurare. Două state membre au anticipat întârzieri în atingerea jalonului.

2) **Versiunea 2 a Sistemului de control al importurilor în cadrul CVU** – *ICS2* (modernizare): vizează consolidarea siguranței și a securității lanțului de aprovizionare prin îmbunătățirea calității datelor, a arhivării, a disponibilității datelor și a schimbului de informații avansate privind mărfurile.

   Progrese: *ICS2 – versiunea 2* extinde domeniul de aplicare al sistemului la toate mărfurile (inclusiv trimiterile expres și poștale) care intră în UE pe cale aeriană.

   Sistemul central *ICS2 – versiunea 2* a fost instalat de Comisie la 1 martie 2023, respectând termenul legal.

   În ceea ce privește gradul de pregătire al statelor membre în punerea în aplicare, 12 state membre au instalat *ICS2 – versiunea 2* până la 1 martie 2023. Au fost acordate derogări altor 12 state membre, prelungind termenul de instalare până la 30 iunie 2023[7] din cauza riscului ridicat de întârzieri. Până la sfârșitul anului 2023, versiunea 2 era operațională în 26 de state membre. Statul membru rămas intenționa să se conecteze în prima jumătate a anului 2024.

   Comercianții au realizat tranziția treptat până în octombrie 2023, însă, până la sfârșitul anului, aproximativ 40 de transportatori aerieni nu utilizau încă noua versiune. Statele

[7] Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/438 a Comisiei din 24 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru utilizarea altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații pentru versiunea 2 a sistemului de control al importurilor 2 (JO L 63, 28.2.2023, p. 56.

membre sunt responsabile de respectarea ICS2 de către operatorii economici. Comisia monitorizează introducerea treptată a operatorilor economici împreună cu statele membre și cu asociațiile profesionale relevante. Comisia a reamintit statelor membre să ia toate măsurile necesare (inclusiv posibilitatea de a impune sancțiuni) în cazul în care operatorii economici continuă să nu se conformeze.

Dezvoltarea *ICS2 – versiunea 3* a început conform planificării. Majoritatea statelor membre au indicat că proiectul prezintă un risc scăzut și că se desfășoară conform planificării pentru ca sistemul să fie instalat complet până la data specificată în programul de lucru privind CVU.

3) **Dovada statutului unional în cadrul CVU** – *PoUS* (nou): își propune să stocheze, să gestioneze și să recupereze toate dovezile pentru a demonstra furnizarea de către comercianți a statutului unional al mărfurilor lor. Din cauza dependențelor de Manifestul vamal al mărfurilor (CGM) în cadrul CVU și de mediul aferent ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe), proiectul va fi finalizat în două etape diferite pentru a reduce la minimum riscurile și neconcordanțele.

Progrese: *PoUS – faza 1* urmează să fie operațional până la 1 martie 2024, cu un risc scăzut de întârziere.

În ceea ce privește *PoUS – faza 2*, specificațiile tehnice au fost finalizate de Comisie în T2 2023, iar activitățile de testare a conformității sunt programate să se încheie în T3 2025. Comisia respectă calendarul pentru implementarea la timp a proiectului. Cu toate acestea, ar trebui remarcat faptul că, având în vedere diferența dintre data de instalare a *PoUS – faza 2* Manifestul vamal al mărfurilor (CGM) (2 iunie 2025) și data de instalare a mediului aferent ghișeului unic european în domeniul maritim (EMSWe) (15 august 2025), în noul program de lucru privind CVU s-a urmărit o aliniere. Prin urmare, în noul program de lucru privind CVU, instalarea a fost reprogramată până la 15 august 2025[8]. A fost identificat un risc mediu în ceea ce privește proiectul, având în vedere progresele înregistrate în punerea în aplicare a EMSWe.

4) **Vămuirea centralizată pentru import în cadrul CVU** – *CCI* (nou): vizează să permită operatorilor economici să plaseze mărfurile sub un regim vamal prin depunerea la locul lor de stabilire a unei declarații vamale pentru mărfurile care sunt prezentate într-un alt stat membru. Pe baza noilor *sisteme naționale de import*, CCI va automatiza vămuirea centralizată la nivel european.

Progrese: În ceea ce privește *CCI – faza 1*, Comisia înregistrează progrese în conformitate cu calendarul și cu testele de conformitate desfășurate în colaborare cu statele membre. Proiectului i-a fost atribuit un nivel de risc mediu spre ridicat din cauza dependenței de gradul de pregătire al statelor membre în ceea ce privește modernizarea sistemului național de import (SNI), o condiție prealabilă pentru instalarea CCI.

Având în vedere întârzierile raportate în instalarea *CCI – faza 1* după 1 decembrie 2023, Comisia pune în aplicare o nouă abordare iterativă, acordând prioritate declarațiilor standard și libertății de a alege tipul de mesaj, prelungind în același timp termenul pentru *CCI – faza 1*[9], instalarea finală urmând să aibă loc la 1 iulie 2024 și fiind reflectată în noul program de lucru privind CVU.

În ceea ce privește *CCI – faza 2*, Comisia a finalizat specificațiile tehnice în 2022, cu mult înainte de perioada de instalare programată pentru octombrie 2023-2 iunie 2025.

În ceea ce privește evaluarea nivelului de finalizare a întregului sistem CCI, majoritatea statelor membre au raportat că evoluțiile progresează, cu un nivel mediu de risc asociat cu realizarea la timp a proiectului în raport cu termenul pentru *CCI – faza 2*.

[8] Dată actualizată în consecință în cadrul revizuirii programului de lucru privind CVU din 2023.

[9] Abordare prezentată în 2023 în contextul revizuirii programului de lucru privind CVU și a PSM-V. Se preconizează că perioada de instalare pentru *CCI – faza 1* se va încheia până la sfârșitul T2 2024, termenul final de instalare fiind 1.7.2024.

Unele state membre și-au exprimat intenția de a instala împreună *CCI – faza 1* și *CCI – faza 2*.

5) **Noul sistem computerizat de tranzit din cadrul CVU** – *NCTS* (modernizare): urmărește să alinieze sistemul de tranzit al Uniunii și sistemul de tranzit comun existente la noile dispoziții legale ale CVU, inclusiv noile cerințe în materie de date prevăzute în CVU și interfețele cu alte sisteme.

Progrese: În ansamblu, în ceea ce privește *NCTS – faza 5*, s-au înregistrat progrese semnificative. Cu toate acestea, proiectului i-a fost alocat un risc ridicat, deoarece termenul de instalare, și anume 1 decembrie 2023, nu a putut fi atins de o serie de state membre. Prin urmare, s-a convenit asupra unei noi abordări, care se reflectă în noul program de lucru privind CVU. Aceasta înseamnă că *NCTS – faza 5* poate fi pus în aplicare în două etape: funcționalități de bază până la 1 decembrie 2023, cu continuitate a activității aliniată la CVU și funcționalități neesențiale până la 2 decembrie 2024.

Astfel cum se arată în Figura 1, în trei state membre administrațiile naționale au intrat în funcțiune până în februarie 2023, în timp ce alte patru state membre li s-au alăturat până în septembrie 2023. Toate statele membre, mai puțin șase dintre acestea, s-au angajat să fie operaționale cu funcționalitățile de bază până la 1 decembrie 2023 și cele mai multe dintre acestea au confirmat că vor fi pe deplin operaționale, atât pentru funcționalitățile de bază, cât și pentru cele neesențiale până la 1 decembrie 2024.

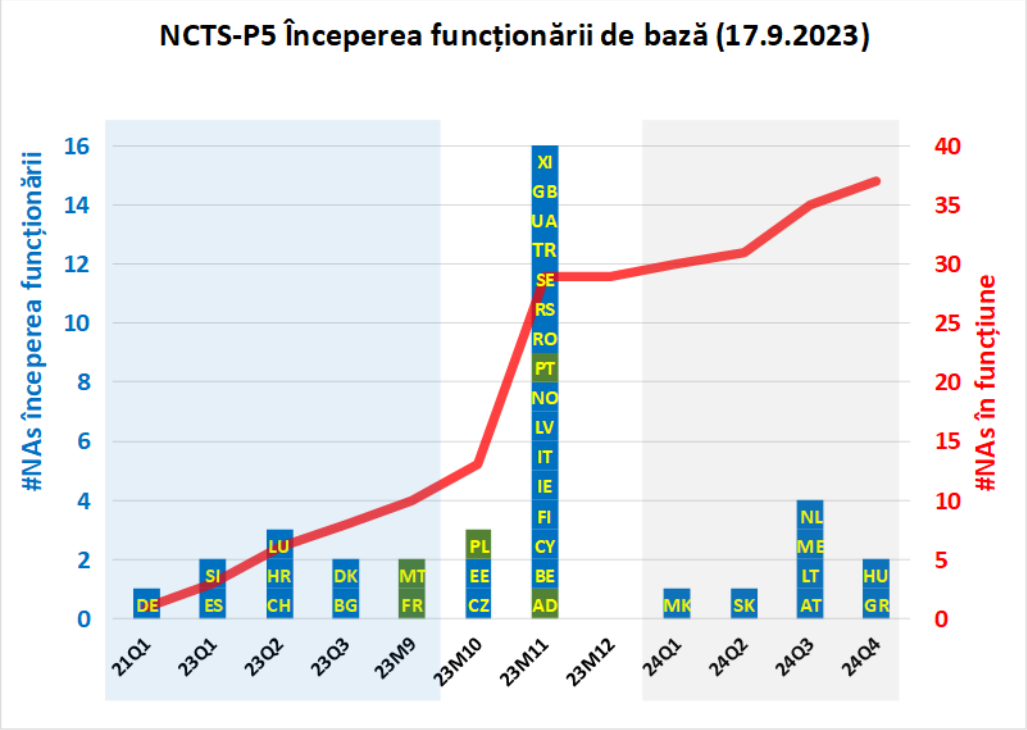

Figura 1 – NCTS – faza 5 Intrarea în funcțiune a administrațiilor naționale

Pentru *NCTS – faza 6*, calendarul este sincronizat cu cel al *ICS2 – versiunea 3*[10] în noul program de lucru privind CVU, iar noua perioadă de instalare stabilește o dată-limită clară pentru NCTS-faza 5. Aceste modificări ar trebui să abordeze riscul de întârzieri și să permită statelor membre și comercianților să își definească strategia și acțiunile pentru a fi gata până

[10] Astfel cum se prevede în noul program de lucru privind CVU, *NCTS – faza 5* va fi instalat integral până la 21 februarie 2025. Perioada de tranziție de la *NCTS – faza 5* la *NCTS – faza 6* este prevăzută între 1.3.2025 și 1.9.2025, în aceeași perioadă în care *ICS2 – versiunea 2* va trece la *ICS2 – versiunea 3*, permițând sincronizarea între cele două sisteme.

la noile date. Prin urmare, riscul asociat acestui proiect în vederea finalizării sale până la 1 septembrie 2025 este redus la un nivel scăzut.

6) **Sistemul automatizat de export în cadrul CVU** – AES (modernizare): vizează punerea în aplicare a cerințelor CVU referitoare la exportul și ieșirea mărfurilor.

Progrese: În ceea ce privește AES, statele membre au raportat progrese semnificative în ceea ce privește introducerea cererilor lor naționale de export în 2023. Cu toate acestea, întrucât termenul de instalare, și anume 1 decembrie 2023, nu a putut fi atins de o serie de state membre, ceea ce a condus la revizuirea planului în cadrul programului de lucru privind CVU, proiectului i se alocă un risc ridicat. AES poate fi pus în aplicare în trei etape: în prima etapă, funcționalități de bază (1 decembrie 2023), în a doua etapă, interfața cu accizele (februarie 2024) și, în final, funcționalități neesențiale (2 decembrie 2024).

Aceste modificări ar trebui să abordeze riscul de întârzieri și să permită statelor membre și comercianților să definească strategia pentru a respecta noile termene, deoarece, în caz contrar, acest lucru ar prezenta un risc mediu spre ridicat pentru o implementare la timp până la sfârșitul anului 2024.

Figura 2 ilustrează faptul că opt state membre au început operațiuni internaționale pentru AES până în septembrie 2023. Alte opt state membre, împreună cu Comisia, își execută în prezent planurile de instalare pentru a asigura punerea lor în funcțiune în timp util. Majoritatea statelor membre și-au confirmat angajamentul de a fi operaționale cu funcționalitățile de bază până la 1 decembrie 2023, iar pentru funcționalitățile de bază și cele neesențiale până la 2 decembrie 2024.

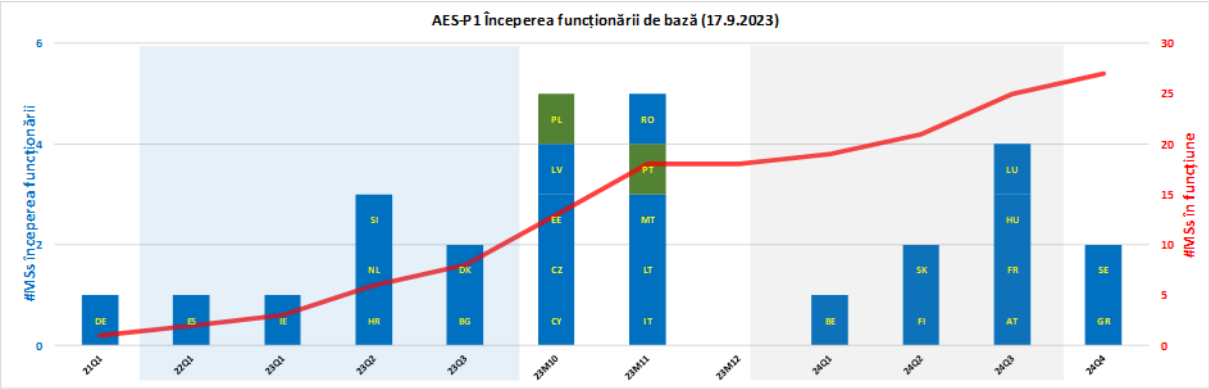

Figura 2– Punerea în funcțiune a AES în statele membre

Pentru a prezenta pe scurt stadiul proiectelor transeuropene rămase, Comisia respectă termenele legale convenite în contextul CVU și al programului de lucru privind CVU. În ceea ce privește instalarea de către statele membre a componentelor naționale ale acestor sisteme transeuropene, au fost identificate riscuri de întârzieri grave, în special pentru *CCI – faza 1*, *AES* și *NCTS – faza 5*, dar acestea au fost abordate parțial în cadrul noului program de lucru privind CVU (a se vedea secțiunea 4.3).

4.2.2 Proiecte naționale

Statele membre urmau să finalizeze modernizarea celor **trei proiecte în întregime naționale**[11] până la 31 decembrie 2022, în conformitate cu articolul 278 alineatul (2) din CVU. Cu toate acestea, 22 de state membre nu au putut respecta acest termen și, în urma cererii lor, li s-a acordat o derogare, prelungind termenul de instalare până la 31 decembrie 2023[12].

[11] Acest calendar exclude componenta de export a sistemului național de regimuri speciale, pentru care activitatea și planificarea sunt interconectate cu sistemul automatizat de export (AES).

[12] Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/235 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru utilizarea altor

Progresele înregistrate pentru fiecare proiect național sunt prezentate mai jos și sunt ilustrate în figura 3:

1) **Notificarea de sosire, notificarea de prezentare și depozitarea temporară în cadrul CVU** (*NS, NP și DT*) – (modernizare): vizează automatizarea proceselor naționale de intrare.

   Progrese: În rapoartele anuale anterioare privind progresele înregistrate în cadrul CVU s-a identificat faptul că implementarea la timp a sistemelor naționale este în pericol. Astfel cum s-a arătat, majoritatea statelor membre au finalizat punerea în aplicare până la sfârșitul anului 2023. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 3.1.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

2) **Sistemele naționale de import din cadrul CVU – *SNI*** (modernizare): vizează punerea în aplicare a tuturor cerințelor privind procesele și datele care se referă la importuri, astfel cum se indică în CVU.

   Progrese: Mai multe state membre au raportat riscuri în ceea ce privește implementarea la timp a proiectului începând din 2022, ceea ce a dus la acordarea de derogări. Până la sfârșitul anului 2023, SNI este instalat de 19 state membre. Câteva state membre solicită o modernizare suplimentară astfel încât proiectul să fie finalizat integral; altele nu sunt pregătite pentru punerea în aplicare până la sfârșitul anului 2023 (termenul de derogare). Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 3.2.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

3) **Regimuri speciale în cadrul CVU** – *RS* (modernizare): vizează armonizarea regimurilor speciale (de exemplu, antrepozitare vamală, destinație finală, admitere temporară și perfecționarea activă/pasivă).

   Progrese: Având în vedere interdependențele cu *sistemele naționale de import*, 21 de state membre au finalizat *RS IMP* până la sfârșitul anului 2023. Pentru mai multe detalii, consultați secțiunile 3.3.2 și 3.4.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

	NS	NP	DT	SIN	RS IMP
Termenul -limită din programul de lucru privind CVU	31.12.2022 cu prelungire până la 31.12.2023 (1)			31.12.2022 cu prelungire până la 31.12.2023 (2)	
AT	N/A	21.6.2023	Nefurnizat	Nefurnizat	3.2.2025
BE	30.6.2023	5.7.2023	29.11.2023	6.12.2023	6.12.2023
BG	1.3.2023	23.10.2023	23.10.2023	23.10.2023	23.10.2023
CY	7.11.2023	7.11.2023	7.11.2023	7.11.2023	7.11.2023
CZ	1.3.2023	1.3.2023	31.12.2023	1.12.2024	1.12.2024

mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații pentru notificarea sosirii unei nave maritime sau a unei aeronave (JO L 32, 3.2.2023, p. 220).

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/234 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru a utiliza alte mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații aferente notificării prezentării legate de mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Uniunii (JO L 32, 3.2.2023, p. 217).

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/236 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre în temeiul Regulamentului (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului pentru utilizarea altor mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații pentru declarația de depozitare temporară pentru mărfuri neunionale prezentate în vamă (JO L 32, 3.2.2023, p. 223).

Decizia de punere în aplicare (UE) 2023/237 a Comisiei din 1 februarie 2023 de acordare a unei derogări solicitate de anumite state membre pentru a utiliza alte mijloace decât tehnicile de prelucrare electronică a datelor pentru schimbul și stocarea de informații legate de declarația vamală pentru mărfurile introduse pe teritoriul vamal al Uniunii stabilită la articolele 158, 162, 163, 166, 167, 170-174, 201, 240, 250, 254 și 256 din Regulamentul (UE) nr. 952/2013 al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a Codului vamal al Uniunii (JO L 32, 3.2.2023, p. 226).

DE	1.3.2023	6.3.2021	6.3.2021	6.3.2021	6.3.2021
DK	31.10.2023	31.10.2023	15.10.2024	15.10.2024	15.10.2024
EE	1.10.2023	1.10.2023	1.10.2023	1.7.2021	1.7.2021
ES	N/A	1.3.2024	1.3.2024	30.9.2023	30.9.2022
FI	31.3.2023	31.3.2021	31.12.2022	31.12.2019	30.12.2022
FR	1.7.2023	6.3.2024	6.3.2024	31.12.2024	30.9.2023
GR	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2024	31.12.2022	31.12.2024
HR	1.7.2023	1.3.2023	1.12.2022	1.1.2023	1.1.2023
HU	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	12.10.2023	12.10.2023
IE	N/A	23.11.2020	23.11.2020	24.6.2024	23.11.2020
IT	13.12.2022	13.12.2022	13.12.2022	1.7.2021	1.7.2021
LT	1.3.2023	28.2.2023	31.10.2023	31.12.2023	31.12.2023
LU	1.3.2023	10.1.2023	10.1.2023	2.5.2023	2.5.2023
LV	24.9.2017	24.9.2017	24.9.2017	3.6.2018	3.6.2018
MT	1.6.2024	1.6.2024	1.6.2024	1.2.2025	1.2.2025
NL	1.7.2023	1.12.2023	1.12.2023	1.4.2022	1.4.2022
PL	1.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	31.12.2023	1.7.2021
PT	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024	28.10.2024
RO	1.10.2023	1.10.2023	1.10.2023	1.10.2023	31.12.2023
SE	1.3.2023	27.9.2023	1.10.2024	15.3.2022	20.6.2023
SI	1.3.2023	1.3.2023	30.11.2023	1.1.2022	1.1.2022
SK	1.3.2023	1.10.2023	2.6.2025	1.1.2025	11.6.2016

Legendă	
	În conformitate cu programul de lucru privind CVU, modernizarea suplimentară până la 1 iulie 2024 și/sau derogarea acordată
	După termenul prevăzut în programul de lucru privind CVU și/sau derogarea acordată
	Nefurnizat

(1) Până la 31.12.2023 pentru statele membre cărora li s-a acordat o derogare.
(2) Până la 31.12.2023 pentru statele membre cărora li s-a acordat o derogare sau până la 1.7.2024, în cazul în care se aplică articolul 2 alineatul (4a) din Regulamentul delegat (UE) 2015/2446 al Comisiei, ceea ce este valabil, de exemplu, pentru Bulgaria, Irlanda și Polonia.

Figura 3 – Planificarea instalării sistemelor naționale de intrare/import

Pe scurt, statele membre sunt în curs de finalizare a modernizării celor trei proiecte în întregime naționale. Deși majoritatea statelor membre anticipează instalarea sistemelor lor până la sfârșitul anului 2023, în conformitate cu termenul de derogare acordat, un număr semnificativ de state membre au raportat încă întârzieri suplimentare, în special în ceea ce privește DT și SNI, astfel încât instalările se vor prelungi după 2023, ceea ce va avea un impact asupra altor domenii.

Întârzierile în instalarea sistemelor naționale de intrare (notificarea sosirii/notificarea prezentării/depozitarea temporară) perturbă ciclul ICS2 de la un capăt la altul și procesele de sprijin, afectând lanțurile de aprovizionare și crescând costurile suportate de operatorii economici pentru crearea unei soluții provizorii.

Întârzierile modernizării SNI au, de asemenea, un impact negativ asupra operatorilor economici, amânând utilizarea tuturor funcționalităților la import, a simplificărilor formalităților de care ar putea beneficia operatorii economici, cum ar fi înscrierea în evidențele declarantului (EIDR). În plus, aceasta este o condiție prealabilă importantă pentru instalarea sistemului electronic aferent CCI.

Mai multe detalii privind întârzierile sunt reflectate în secțiunea 3.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei.

4.3 Riscuri de întârzieri în implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU

Prezentul raport face distincție între progresele înregistrate de Comisie și cele înregistrate de statele membre. **Comisia înregistrează progrese conform planificării** și nu au fost identificate întârzieri dincolo de termenul legal și nici riscuri care ar putea duce la întârzierea instalării. Întârzierile înregistrate de statele membre au un impact asupra progreselor înregistrate de sistemele transeuropene, cum ar fi *ICS2, CCI, NCTS* și *AES* în ansamblul lor, ceea ce are, la rândul său, un impact asupra activităților din sfera de acțiune a Comisiei. Această situație contribuie la creșterea resurselor de investiții alocate activităților de testare a conformității și activităților de coordonare și de sprijin în cadrul proiectelor transeuropene. În plus, acest lucru duce, de asemenea, la necesitatea unei asistențe suplimentare în ceea ce privește sistemele naționale alternative de dezvoltare și instalare și monitorizarea, precum și la necesitatea de a menține componentele centrale pentru o perioadă mai lungă de timp în perioadele de tranziție.

Majoritatea **statelor membre înregistrează progrese treptate** în ceea ce privește evoluțiile aflate în responsabilitatea lor, deși unele dintre ele avansează într-un ritm mai lent decât cel planificat inițial. Prin urmare, în unele proiecte naționale și transeuropene **au fost raportate întârzieri care depășesc termenele legale sau de derogare**.

Statele membre au furnizat mai multe motive pentru justificarea întârzierilor, majoritatea fiind recurente, ceea ce a dus la întârzieri în dezvoltarea sistemelor lor. Printre acestea se numără lipsa de resurse financiare și umane, prioritățile concurente și impactul invadării Ucrainei de către Rusia asupra vămilor. În plus, statele membre au raportat, de asemenea, incapacitatea infrastructurilor informatice naționale de a face față nevoilor tehnice ale proiectelor, problemele de capacitate ale contractanților și dependența acestora de alte părți interesate, tranziția și testarea cu operatorii economici, procedurile de ofertare organizate cu întârziere sau fără succes pentru externalizarea unor lucrări, procedurile împovărătoare de achiziții publice, problemele de guvernanță și integrarea proiectelor prevăzute în CVU în cadrul unor sisteme complexe.

În pofida furnizării la timp de către Comisie a specificațiilor funcționale și tehnice pentru sistemele transeuropene în cadrul programului de lucru privind CVU, există încă câteva state membre în care licitațiile nu au fost atribuite sau în care persistă probleme semnificative în procesele naționale de achiziții publice, ceea ce afectează livrarea la timp a sistemelor.

Au avut loc reuniuni bilaterale între statele membre și Comisie pentru a discuta și a aborda aspecte și pentru a sublinia importanța acordării de prioritate proiectelor prevăzute în CVU. În acest sens, Comisia a oferit, de asemenea, consiliere cu privire la posibile acțiuni și măsuri ulterioare. **Douăzeci și două de state membre au transmis Comisiei cereri oficiale de derogare** în temeiul articolului 6 alineatul (4) din CVU în ceea ce privește întârzierile care depășesc termenele legale în **proiectele lor naționale**. Comisia a examinat cererile și justificările prevăzute în acestea în lumina circumstanțelor specifice și a **emis decizii de punere în aplicare prin care se acordă derogări** statelor membre solicitante. Derogările pentru *notificarea sosirii, notificarea prezentării, depozitarea temporară, sistemul național de import* și *regimurile speciale – componenta 2* au prelungit termenul până la 31 decembrie 2023[13], în timp ce derogarea pentru *ICS2 – versiunea 2* a prelungit termenul până la 30 iunie 2023.

O prezentare generală a derogărilor acordate statelor membre este oferită mai jos:

- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***notificării sosirii***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BE, BG, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK. În același timp, BG, CY, DE, EE, ES, FI, FR, HR, HU, LT, LU, NL, SE și SI au raportat că vor utiliza *NS* integrată în *ICS2 – versiunea 2* (instalată începând cu 1 martie 2023 sau 30 iunie 2023 pentru statele membre care au primit o derogare). DE și IE au indicat *notificarea sosirii* ca nefiind aplicabilă;

[13] Pentru alte moduri de transport decât cel aerian, derogările pentru notificarea sosirii, notificarea prezentării și depozitarea temporară durează până la 29.2.2024.

- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***notificării prezentării***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***depozitării temporare***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BE, CY, CZ, DK, EE, ES, FR, GR, HU, HR, LT, LU, MT, NL, PL, PT, RO, SE, SI și SK. în plus, GR a comunicat necesitatea unei derogări prelungite;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a modernizării ***sistemelor naționale de import***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BG, CY, CZ, DK, ES, FR, GR, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO și SE. Aceste întârzieri vor afecta proiectul transeuropean *CCI* și *regimurile speciale – componenta 2***,** care urmează același calendar ca modernizarea *sistemului național de import*. În plus, GR și SK au comunicat necesitatea unei derogări prelungite;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***regimurilor speciale - componenta 2***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BG, CY, CZ, DK, ES, FR, GR, HU, LT, LU, MT, NL, PT, RO și SE;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***ICS2 - versiunea 2***, următoarele state membre au primit o derogare: AT, BE, DK, EE, FR, GR, HR, LU, NL, PL, RO și SE. GR și RO au prezentat o cerere oficială de derogare ulterioară. În plus, GR și RO au comunicat necesitatea unei derogări prelungite. Până la sfârșitul anului 2023, RO se va confrunta în continuare cu probleme legate de instalarea acestei versiuni.

Pe baza informațiilor primite de la statele membre, putem concluziona că termenele prelungite pentru 2023, acordate în temeiul derogărilor, au fost respectate în proporție de 71 %. Restul de 29 % se confruntă în continuare cu probleme legate de instalare.

Astfel cum se reflectă în documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport, **mai multe state membre au informat Comisia cu privire la întârzierile înregistrate în proiectele transeuropene:**

- în ceea ce privește implementarea ***regimului special – componenta 1***, următoarele state membre au indicat o dată planificată a operațiunilor, ulterioară termenului-limită stabilit în programul de lucru privind CVU: FI, FR, GR, HU, LU, MT, PT, SE și SK. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 3.3 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***ICS2 – versiunea 3***, următoarele state membre au raportat date de instalare care depășesc termenul stabilit în programul de lucru privind CVU[14]: FI, FR, HR, IE, MT, PT și SK. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 4.2 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***CCI – faza 1***, următoarele state membre au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară termenului-limită stabilit în programul de lucru privind CVU[15]: BE, CZ, DE, DK, ES, FI, HR, HU, IE, LT, LU, LV, MT, NL, PT, SI și SK. în ceea ce privește ***CCI – faza 2***, BE, DE, EE, ES, FI, GR și NL au indicat o dată planificată a operațiunilor care este ulterioară termenului stabilit în programul de lucru privind CVU. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunile 3.6 și 4.4 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***NCTS – faza 5***, AT, ES, FI, GR, HU, IE, LT, LV, MT, NL, PT, SE și SK au indicat întârzieri față de termenul operațiunilor stabilit în programul de

[14] În cadrul revizuirii programului de lucru privind CVU din 2023, instalarea în întregime a *ICS2 – versiunea 3* de către toate statele membre este prevăzută pentru 3.6.2024. Implementarea sistemului *ICS2 – versiunea 3* este planificată în trei etape: Etapa 1 privind transportatorii maritimi și pe căi navigabile interioare (cu o perioadă de instalare care începe la 3.6.2024 și se încheie la 4.12.2024); Etapa 2 referitoare la transportatorii maritimi și pe căi navigabile interioare care prezintă conosament de casă (cu o perioadă de instalare care începe la 4.12.2024 și se încheie la 1.4.2025) și etapa 3 privind transportatorii rutieri și feroviari (cu o perioadă de instalare care începe la 1.4.2025 și se încheie la 1.9.2025).

[15] În cadrul revizuirii programului de lucru privind CVU din 2023, perioada de instalare avută în vedere se încheie la 1.7.2024.

lucru privind CVU[16]. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 3.7 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport;

- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***AES – componenta 1***, AT, BE, FI, FR, GR, HU, LU, MT, PT, SE și SK au indicat o dată planificată a operațiunilor ulterioară termenului stabilit în programul de lucru privind CVU[17]. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 3.8 din documentul care însoțește prezentul raport;
- în ceea ce privește punerea în aplicare a ***GUM – componenta 2***, următoarele state membre au indicat o dată planificată a operațiunilor, ulterioară termenului stabilit în programul de lucru privind CVU[18]: BE, DE, DK, GR și HR. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați secțiunea 4.1 din documentul de lucru al serviciilor Comisiei care însoțește prezentul raport.

Comisia analizează și monitorizează foarte atent situația proiectelor sus-menționate și ia măsuri pentru a-și spori sprijinul - a se vedea secțiunea 4.4 de mai jos.

În concluzie, majoritatea statelor membre vizează instalarea **proiectelor naționale** în noile termene prevăzute în derogări. Cu toate acestea, unele state membre au raportat încă întârzieri care depășeau termenele de derogare. În plus, aceste întârzieri pot avea un impact negativ asupra implementării componentelor naționale ale sistemelor transeuropene cu data punerii în aplicare în 2023, deoarece efortul suplimentar este condensat într-un interval de timp mai scurt. În ceea ce privește livrarea **componentelor naționale ale sistemelor transeuropene**, unele state membre au raportat întârzieri în anumite proiecte.

4.4 Acțiuni de atenuare

Majoritatea statelor membre au înregistrat progrese semnificative în dezvoltarea sistemelor transeuropene și mai multe dintre acestea au depus eforturi pentru a-și instala sistemele până la sfârșitul anului 2023, în conformitate cu termenele inițiale și cu derogările prevăzute. Cu toate acestea, unele state membre se confruntă cu întârzieri, ceea ce împinge planurile de instalare până la sfârșitul perioadei de instalare sau dincolo de aceasta. Comisia a solicitat respectarea strictă a planurilor lor naționale de proiect pentru o instalare în timp util.

Statele membre au prezentat diferitele acțiuni de atenuare menite să abordeze întârzierile (potențiale) și să asigure respectarea termenelor legale. Printre aceste acțiuni se numără alocarea de resurse suplimentare, adoptarea unor metodologii flexibile, împărțirea proiectelor în etape și reorganizarea relațiilor cu furnizorii pentru a îmbunătăți eficiența și a consolida colaborarea. Alte state membre intenționează să consolideze structurile organizaționale, să raționalizeze procesele și să perfecționeze planificarea pentru a îmbunătăți gestionarea proiectelor și procesul decizional. Aceste măsuri au fost menționate atât pentru proiecte naționale, cât și pentru cele transeuropene.

Având în vedere întârzierile înregistrate de statele membre, **Comisia a intensificat sprijinul acordat statelor membre prin intermediul mai multor acțiuni**.

În primul rând, Comisia a **consolidat supravegherea și monitorizarea în cadrul programului informatic prevăzut în CVU** prin creșterea frecvenței rapoartelor privind progresele înregistrate și prin organizarea de reuniuni bilaterale la nivel de directori cu fiecare stat membru. Punerea în aplicare a programului de lucru privind CVU a fost abordată în mod consecvent în cadrul misiunilor efectuate de directorul general și în cadrul reuniunilor plenare cu directorii generali ai statelor membre [în cadrul Grupului responsabil cu politica vamală (GPC)]. Statele membre au fost încurajate să ia măsuri de

[16] În cadrul revizuirii programului de lucru privind CVU din 2023, perioada de instalare avută în vedere pentru funcționalitățile de bază ale sistemului se încheie la 1.12.2023 și pentru restul funcționalităților la 2.12.2024. Până la 2.12.2024, toate statele membre și toți comercianții ar trebui să utilizeze sistemul *NCTS – faza 5*. Încheierea tranziției este prevăzută pentru 21.1.2025.
[17] În cadrul revizuirii programului de lucru privind CVU din 2023, perioada de instalare avută în vedere pentru funcționalitățile de bază ale sistemului se încheie la 1.12.2023, pentru dezvoltarea unei interfețe armonizate cu EMCS la 13.2.2024 și pentru restul funcționalităților la 2.12.2024. Până la 2.12.2024, toate statele membre și toți comercianții ar trebui să utilizeze sistemul AES. Încheierea tranziției este prevăzută pentru 11.2.2025.
[18] În revizuirea programului de lucru privind CVU din 2023, pentru *GUM – componenta 1*, data de instalare este prevăzută pentru 11.3.2024, iar pentru GUM – *componenta 2*, începutul perioadei de instalare urmează să fie definit de statele membre, cea mai apropiată dată de instalare posibilă fiind 11.3.2024.

atenuare și să depună cereri de finanțare în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic până la 31 octombrie 2023 pentru a sprijini dezvoltarea sistemelor informatice vamale.

Comisia a utilizat în continuare un tablou de bord al planului strategic multianual – Vamă (PSM-V) bazat pe revizuirea din 2019 a PSM-V și pe programul de lucru privind CVU din 2019 pentru a monitoriza progresele și principalele jaloane ale proiectului și pentru a identifica întârzierile într-un stadiu incipient. Tabloul de bord este prezentat trimestrial statelor membre în cadrul ECCG și comunității comerciale în cadrul TCG. În plus, programul de lucru privind CVU și PSM-V sunt revizuite simultan în conformitate cu obiectivele strategice.

În plus, astfel cum se indică în programul de lucru privind CVU și în revizuirea 2019 a PSM-V, Comisia stabilește jaloane intermediare specifice pentru a asigura o implementare fără probleme a sistemelor transeuropene descentralizate și pentru a evita costurile suplimentare.

În al doilea rând, Comisia și-a **consolidat asistența acordată statelor membre pentru sistemele transeuropene** prin adoptarea unei abordări flexibile și iterative în ceea ce privește dezvoltarea și instalarea sistemelor electronice prevăzute în CVU. Această metodă, care include crearea de prototipuri, soluționarea rapidă a problemelor și un volum de muncă echilibrat atât pentru Comisie, cât și pentru statele membre, îmbunătățește calitatea sistemului și facilitează realizarea de progrese concrete. Fiind implementată cu succes în proiectele *AES*, *NCTS – faza 5* și *ICS2*, această abordare a fost bine primită de statele membre și de comercianți.

În plus, Comisia a instituit un mecanism de colaborare între părțile interesate încă de la începutul proiectelor pentru a consolida activitățile pregătitoare, a preveni dificultățile decizionale și a asigura transparența prin informări periodice privind stadiul proiectelor.

De asemenea, Comisia a continuat coordonarea și monitorizarea programelor pentru fiecare dintre sistemele transeuropene care necesită eforturi substanțiale din partea statelor membre.

Detalii suplimentare cu privire la aceste măsuri au fost furnizate în raportul anterior din 2022.

- **În ceea ce privește sistemul transeuropean ICS2**, Comisia a oferit sprijin statelor membre și operatorilor economici în activitățile lor de dezvoltare pentru *ICS2 – versiunea 2* și *ICS2 – versiunea 3* prin diverse mijloace. Acesta a inclus organizarea de seminare online dedicate, oferirea de asistență prin intermediul întrebărilor frecvente și coordonarea reuniunilor plenare. Au fost furnizate orientări suplimentare pentru a preveni perturbările la frontierele externe din cauza întârzierilor în *ICS2 – versiunea 2* (secțiunea 4.3). Monitorizarea atentă a asigurat alinierea planurilor proiectelor la jaloanele privind implementarea informatică stabilite de Comisie. În cele din urmă, au fost furnizate campanii de comunicare, sesiuni de formare online și fișe informative adaptate, împreună cu documentația accesibilă în biblioteca publică CIRCABC.
- **În ceea ce privește sistemele transeuropene *NCTS – faza 5* și *AES***, Comisia a continuat cu „Programul de coordonare a administrațiilor naționale” pentru a sprijini statele membre în dezvoltarea și instalarea componentelor lor naționale. În 2023, programul de coordonare a fost extins pentru a supraveghea, în colaborare cu statele membre, punerea în funcțiune a noii versiuni de către comercianți:
  Printre activități se numără un serviciu de asistență dedicat, reuniuni virtuale pentru a atenua întârzierile în materie de dezvoltare ale statelor membre, diseminarea de informații actualizate către comunitatea comercială și raportarea periodică către ECCG și GPC. Începând cu T1 din 2021, Comisia a publicat rapoarte trimestriale consolidate privind progresele înregistrate în ceea ce privește tranziția către noile sisteme, oferind indicatori-cheie de performanță pentru detectarea timpurie a alertelor.
- **În ceea ce privește sistemul transeuropean CCI**, Comisia a înființat o echipă dedicată pentru a răspunde întrebărilor statelor membre și pentru a coordona testarea conformității.

În al treilea rând, Comisia a solicitat contribuția statelor membre cu privire la constrângerile cu care se confruntă și la sprijinul necesar pentru atenuarea riscurilor. Statele membre au afirmat, prin intermediul unui **sondaj**, că reuniunile bilaterale la nivel de directori și dialogul tehnic cu DG TAXUD au fost

extrem de benefice. Acestea au evaluat seminarele online tehnice și activitățile de schimb de informații furnizate de Comisie ca fiind utile. Unele state membre au sugerat orientări operaționale suplimentare, asistență pentru operatorii economici și cursuri de formare cuprinzătoare care depășesc capacitățile actuale.

În al patrulea rând, pe baza rezultatelor sondajului și a discuțiilor bilaterale cu statele membre, lipsa unei finanțări adecvate a fost adesea evidențiată ca motiv al întârzierilor. În acest scop, Comisia a instituit o **inițiativă emblematică a IST 2024** specifică în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic (IST) pentru digitalizarea vămilor și a impozitelor, punând accentul pe punerea în aplicare a sistemelor informatice prevăzute în CVU. În urma instituirii inițiativei, șase state membre au prezentat propuneri de sprijin pentru sistemele informatice vamale. Evaluările propunerilor sunt în desfășurare și vor fi finalizate la începutul anului 2024, în vederea instituirii sprijinului în T2 2024.

În al cincilea rând, pentru a răspunde nevoilor specifice pe care le au statele membre în gestionarea zilnică a proiectelor informatice în domeniul vamal prevăzute în CVU, Comisia a încheiat un **contract cu o societate de consultanță** pentru a oferi sprijin direct în funcție de nevoi și de probleme pentru soluționarea întârzierilor. Primul proiect-pilot, care acoperă trei state membre (FR, MT, GR), a început în T4 2023 și se derulează până în T2 2024. În funcție de rezultat, alte activități ar putea fi lansate în 2024.

În final, Comisia a inițiat, de asemenea, un exercițiu de colectare a învățămintelor desprinse și a celor mai bune practici pentru dezvoltarea proiectelor informatice. În 2023 a fost realizat un sondaj, iar rezultatele au fost adăugate în documentul de lucru al serviciilor Comisiei. Pentru mai multe detalii, vă rugăm să consultați pagina 6 din documentul care însoțește prezentul raport.

Pe măsură ce ne îndreptăm spre sfârșitul anului 2025, statelor membre li s-a solicitat să protejeze termenele prevăzute în noul program de lucru privind CVU. Mai rămân doar doi ani pentru implementarea completă a sistemelor informatice prevăzute în CVU. **Sunt necesare eforturi excepționale și acțiuni imediate** pentru a evita întârzierile și pentru a asigura continuitatea activității pentru sistemele transeuropene.

Deși Comisia oferă sprijin în multe moduri, astfel cum s-a arătat mai sus, de exemplu prin ajustarea datelor în noul program de lucru privind CVU și prin faptul că permite termene realizabile, responsabilitatea pentru dezvoltarea și instalarea componentelor și sistemelor naționale le revine statelor membre. Repartizarea rolurilor a fost definită și convenită cu toate părțile interesate încă de la început și ar trebui respectată pe parcursul ciclurilor de viață ale proiectului.

4.5 Situația actuală a țărilor implicate în procesul de aderare

În final, în tranziția către sistemele electronice modernizate prevăzute de CVU și luând în considerare și noile abordări informatice instituite prin propunerea de reformă, viitoarea extindere a UE va trebui să fie inclusă în acest proces.

Pentru moment, Comisia nu monitorizează în mod sistematic progresele înregistrate în direcția sistemelor electronice complete ale țărilor candidate și nu există nicio obligație de raportare impusă acestora în temeiul articolului 278a din CVU. Cu toate acestea, dezvoltarea sistemelor lor informatice care sprijină alinierea acestora la legislația vamală a UE este un element-cheie în evaluările periodice efectuate de UE, care măsoară progresele înregistrate de țările candidate pe calea extinderii și în temeiul acordurilor de asociere cu UE.

Există două sisteme informatice pe care unele dintre aceste țări le aplică deja, iar altele se pregătesc să facă acest lucru:

(1) NCTS ca sistem informatic de sprijin pentru punerea în aplicare a dispozițiilor Convenției privind un regim de tranzit comun;
(2) sisteme informatice conexe pentru recunoașterea reciprocă cu programul AEO al UE.

Stadiul actual de pregătire al țărilor candidate în ceea ce privește aceste două sisteme informatice variază de la un stat la altul: Macedonia de Nord, Serbia, Turcia și Ucraina sunt deja părți contractante la Convenția privind un regim de tranzit comun și, prin urmare, utilizează pe deplin NCTS în diferite etape. Numai Moldova a dezvoltat recunoașterea reciprocă a AEO cu UE, deși Ucraina, Georgia și Turcia se pregătesc să facă acest lucru și, prin urmare, își dezvoltă sistemele informatice naționale în acest scop.

Țările candidate vor trebui să se conecteze treptat la sistemele prevăzute în CVU sau să le pună în aplicare în vederea aderării la teritoriul vamal al UE și, în funcție de data planificată a aderării, li se poate solicita, de asemenea, să îndeplinească funcționalitățile viitorului centru de date vamale propus în pachetul de reforme vamale din 17 mai 2023 și să se alăture acestui proiect cuprinzător.

În viitor, în cadrul pregătirilor țărilor candidate în vederea extinderii, vor trebui să aibă loc periodic o raportare din partea acestora, teste de conformitate pentru a asigura interoperabilitatea între sistemele lor naționale și cele ale statelor membre și ale Comisiei sau ale centrului de date, precum și evaluarea de către UE a performanței acestora.

5. REZUMAT ȘI CONCLUZII

Implementarea sistemelor informatice din cadrul CVU a fost un proiect comun cu interese comune. Toate părțile interesate s-au angajat ferm în acest sens încă de la începutul anului 2014, când a fost adoptat primul program de lucru privind CVU.

În contextul elaborării prezentului raport, Comisia a evaluat cu atenție datele furnizate de părțile interesate în prima jumătate a anului 2023. Această analiză a scos la iveală o imagine eterogenă a progreselor înregistrate în implementarea sistemelor informatice în cadrul CVU: în timp ce Comisia respectă termenele legale în ceea ce privește toate activitățile sale, din partea statelor membre, progresul general nu este atât de pozitiv, iar diferența dintre statele membre a devenit mai evidentă decât în anul 2022.

Progresele înregistrate de statele membre și efectele întârzierilor

Întârzierile înregistrate în sistemele naționale au avut efecte de propagare clare în ceea ce privește furnizarea componentelor naționale pentru sistemele transeuropene, ceea ce a avut un impact direct asupra altor state membre și asupra operatorilor economici. Unele dintre aceste întârzieri pun în pericol termenele stabilite în legislația CVU și, prin urmare, ar putea conduce la: (a) cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și (b) furnizarea insuficientă a automatizării complete și a facilitării procedurilor vamale și, ca atare, a beneficiilor estimate pentru sectorul privat și pentru celelalte state membre afectate, ambele făcând investiții uriașe pentru respectarea termenelor.

În acest scop, aceste aspecte au fost luate în considerare în contextul revizuirii programului de lucru privind CVU și s-a convenit asupra unei noi abordări în cadrul noului program de lucru privind CVU, acordând prioritate proceselor de bază și oferind mai mult timp pentru finalizarea punerii în aplicare integrale a proiectului și a tranziției complexe cu toți operatorii economici, care au evidențiat, de asemenea, în cadrul Grupului de lucru pentru comerț întârzierile cu care s-au confruntat aceștia.

Deși majoritatea activităților de proiect ale Comisiei nu depind de progresele înregistrate la nivel național, anumite tipuri de activități necesită o colaborare strânsă între Comisie și statele membre, cum ar fi testarea conformității unei componente naționale a unui sistem transeuropean. Din cauza acestui impact colateral, se poate observa că întârzierile înregistrate de anumite state membre în implementarea componentelor naționale au un impact asupra realizărilor globale în ceea ce privește realizarea proiectelor transeuropene și asupra realizării CVU în întregime.

În conformitate cu articolul 6 alineatul (4) din CVU, se pot acorda derogări unor state membre numai în cazul în care acestea nu afectează schimbul de informații între statul membru căruia i se adresează și alte state membre și nici schimbul și stocarea de informații în alte state membre în scopul aplicării legislației vamale. Întârzierea anumitor state membre de a instala unele dintre sistemele necesare are un efect negativ asupra condițiilor de concurență echitabile pentru operatorii din întreaga Uniune, deoarece aceste sisteme sunt menite să ofere aceleași facilități operatorilor economici din toate statele membre. În plus, având în vedere natura diferitelor sisteme, modificările necesare pentru alinierea la cerințele CVU au repercusiuni și asupra altor sisteme informatice conexe sau dependente, iar unele sunt

importante pentru protecția veniturilor și combaterea practicilor comerciale neloiale și a comerțului ilegal.

Comisia a evaluat cererile de derogare din partea statelor membre și a evaluat întârzierile înregistrate în sistemele transeuropene. Acest lucru a condus la cinci decizii de derogare și la revizuirea programului de lucru privind CVU în cursul anului 2023. În paralel, Comisia a inițiat, de asemenea, revizuirea PSM-V. Aprobarea noului PSM-V 2023 de către directorii generali din cadrul Grupului responsabil cu politica vamală și adoptarea de către Comisie, la 15 decembrie 2023, a noului program de lucru privind CVU oferă un cadru juridic și operațional revizuit și un nou scenariu de referință pentru a măsura progresele înregistrate de proiectele aflate în desfășurare.

Noul program de lucru privind CVU este instrumentul de orientare a statelor membre către o punere în aplicare comună și fezabilă a proiectelor aflate în desfășurare, lăsând mai multă flexibilitate în ceea ce privește respectarea termenelor finale, dar menținând totuși presiunea necesară pentru o punere în aplicare deplină a programului de lucru privind CVU până la 31 decembrie 2025. Astfel cum se ilustrează cu verde mai jos, progresele în ceea ce privește punerea în aplicare continuă în perspectiva anului 2025.

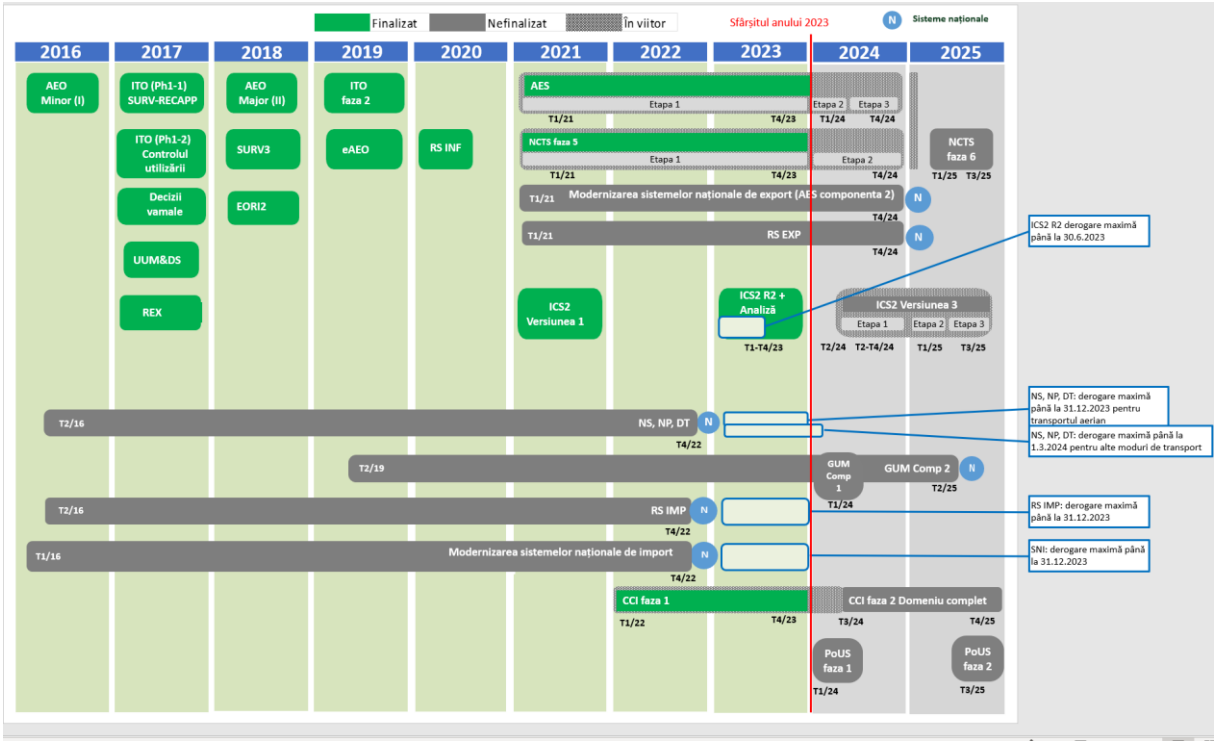

Figura 4 – Prezentare generală a planificării

Pentru a rezuma progresele înregistrate de statele membre, se poate observa că **aproximativ 71 % dintre statele membre cărora li s-a acordat o derogare** pentru sistemele naționale de intrare/import și pentru ICS2 versiunea 2 ar trebui să respecte termenul de 31 decembrie 2023. Ar trebui remarcat faptul că instalările în curs vizează în principal depozitarea temporară și modernizarea sistemului național de import (SNI). Aceste întârzieri nu numai că au un impact asupra proiectelor transeuropene, cum ar fi vămuirea centralizată la import, ci și prelungesc perioada de tranziție pentru operatorii economici, împiedicând armonizarea proceselor și a datelor.

Întârzierile în ceea ce privește SNI împiedică, de asemenea, transmiterea datelor către sistemul Supraveghere 3. Având în vedere rolul său esențial în monitorizarea tranzacțiilor și a fluxurilor comerciale, acest lucru a condus la efecte negative în anumite sectoare, cum ar fi piața agricolă. În plus, este esențială implementarea SNI pentru a asigura o punere în aplicare uniformă a Tarifului vamal

comun al Uniunii. Aceasta înseamnă sprijinirea evaluării riscurilor de către statele membre în ceea ce privește legislația vamală și uniformitatea controalelor vamale, combaterea eludării măsurilor și a sancțiunilor, protejarea Uniunii împotriva practicilor comerciale neloiale și a comerțului ilicit [inclusiv cerințele legate de mecanismul de ajustare a carbonului la frontieră (CBAM)].

Atunci când analizăm imaginea de ansamblu în raport cu noul program de lucru privind CVU, identificăm trei categorii pentru dezvoltarea viitoare:

Aproximativ 60 % dintre statele membre au anunțat că vor fi în măsură să își instaleze toate sistemele în termenele prevăzute pentru proiect în noul program de lucru privind CVU pentru următorii doi ani. Acestea și-au onorat angajamentele și, în cazul unei întârzieri limitate în cazul unui număr foarte mic de sisteme, par să dispună de instrumente de gestionare adecvate pentru a face față în mod eficace eventualelor obstacole. Există un risc scăzut de nerespectare a termenului din 2025.

Aproximativ 25-30 % dintre statele membre au indicat că situația lor s-a înrăutățit față de 2022. Se pare că întârzierile au continuat să se acumuleze. Programul de lucru revizuit privind CVU le oferă mai multe opțiuni pentru a reduce gradul de nerespectare a termenelor, însă, dacă nu se angajează în acțiuni ferme de atenuare, riscă să nu respecte termenele proiectului pentru unul sau mai multe sisteme. Există un risc mediu de nerespectare a termenului din 2025.

Aproximativ 10-15 % dintre statele membre înregistrează întârzieri semnificative pentru majoritatea sistemelor rămase. Aceste state membre se străduiesc să depășească întârzierile și, cel mai probabil, nu vor respecta o serie de termene limită ale proiectelor, indiferent de intervențiile furnizate. Acest lucru este cauzat de provocările în materie de achiziții publice, de lipsa unei gestionări flexibile a proiectelor, de lipsa unei planificări stabile și fiabile a rezultatelor și de persistența problemelor structurale în administrații care afectează aproape toate proiectele CVU. Chiar și în contextul noului program de lucru privind CVU, punerea în aplicare integrală a sistemelor informatice în cadrul CVU rămâne o provocare semnificativă. Există un risc ridicat de nerespectare a termenului din 2025.

Toate părțile interesate trebuie să își concentreze eforturile și investițiile pentru respectarea termenelor legale stabilite în noul program de lucru privind CVU. Monitorizarea atentă a Comisiei la nivel de program și de proiect va continua în următorii doi ani și va fi sprijinită prin reuniuni bilaterale și plenare cu statele membre. Pentru unele state membre, contractul de consultanță lansat recent pentru a sprijini implementarea de către statele membre a sistemelor informatice în cadrul CVU ar putea avea un anumit impact în ceea ce privește facilitarea procesului sau ar putea contribui parțial la reducerea întârzierilor. De asemenea, statele membre ar putea beneficia de sprijinul acordat în cadrul Instrumentului de sprijin tehnic 2024, cel puțin pentru proiectele aprobate. Comisia avansează cu o serie de state membre pe ambele direcții.

Pe fondul întârzierilor acumulate în punerea în aplicare de către statele membre a CVU, este important ca Comisia să analizeze, de asemenea, posibilitatea utilizării altor instrumente disponibile pentru a aborda implicațiile pentru statele membre care înregistrează întârzieri semnificative în ceea ce privește termenele de instalare.